

Kunnanhallitus	§ 264	10.11.2020
Kunnanhallitus	§ 290	08.12.2020
Kunnanvaltuusto	§ 78	15.12.2020
Kunnanhallitus	§ 58	02.03.2021
Kunnanhallitus	§ 72	16.03.2021

PELKOSENNIEMEN KUNNAN JOHTAMISJÄRJESTELMÄN UUDISTUS / HALLINTOSÄÄNNÖN PÄIVITYS

Khall 10.11.2020 § 264

Kuntalaki luo puitteet kunnan johtamisjärjestelmälle. Se mahdollistaa laajasti useat erilaiset johtamis- ja organisaatiomallit. Jokaisessa mallissa kunnan päätösvaltaa käyttää asukkaiden valitsema valtuusto.

Valtuusto päättää kunnan koko johtamisjärjestelmästä. Siihen kuuluu mm. hallinnon rakenne eli organisaatio sekä se, miten toimivalta ja tehtävät jaetaan eri toimijoiden kesken.

Kuntalain mukaan pakollisia toimielimiä ja toimijoita kunnassa ovat ainoastaan valtuusto, kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta. Näiden lisäksi valtuusto asettaa lautakuntia ja johtokuntia. Vaihtoehtoisilla malleilla on erilaisia vaikutuksia toimielinten välisen vallan ja vastuun jakautumiseen.

Pelkosenniemen kunnanhallituksen asettaman (kh 11.8.2020 § 165) taloustyöryhmän esitykset talouden tasapainottamistoimenpiteistä on esitelty valtuuston talousseminaarissa 6.10.2020.

Toimenpide-ehdotukset sisältävät monipuolisesti toimenpiteitä tulojen lisäämiseksi, kustannusten vähentämiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi. Eräänä toimenpiteenä työryhmä esittää kunnan johtamisjärjestelmän muuttamista niin kutsutun valtuusto-kunnanhallitus -mallin mukaiseksi, jolloin kunnanhallitus hoitaa myös lautakuntien tehtävät niin pitkälle kuin laki antaa mahdollisuuden. Kunnassa säilyvät lakisääteisesti pakolliset lautakunnat, kuten tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta sekä lupa- ja valvonta-asioista vastaava lautakunta.

Johtamisjärjestelmän uudistus on kunnan kannalta merkittävä asia, jonka yhteydessä on myös arvioitava jäljelle jäävien toimielinten koko ja toimivalta. Päätös johtamisjärjestelmän uudistamisesta käynnistää myös hallintosäännön päivitystyön. Valmisteltavalle muutokselle on perusteltua laatia ennakkovaikutusten arviointi (EVA) tarkoituksenmukaisilla kriteereillä, kuten talouden, päätöksenteon tehokkuuden ja demokratian toteutumisen kannalta.

Mikäli valtuuston koko muuttuu vuonna 2016 ilmoitetusta, on

valtuuston päätös aiemman päätöksen muuttamisesta ilmoitettava oikeusministeriölle viimeistään 31.12.2020 (kuntalain 16 §).

Esityslistan liitteenä on tiivistelmä vaihtoehtoisista johtamisjärjestelmämalleista.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää asettaa työryhmän valmistelemaan kunnan johtamisjärjestelmän uudistusta, joka käynnistää myös hallintosäännön päivityksen.

Käsittely: Annika Kostamo esitti, että pyydetään jokaista valtuustoryhmää nimeämään edustajansa työryhmään 16.11.2020 mennessä. Työryhmän ehdotus kunnan johtamisjärjestelmäksi tulee olla valmis 2.12.2020 mennessä. Työryhmän koollekutsuja on kunnanjohtaja.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen Kostamon esityksen lisäyksiin päättäen
1) asettaa työryhmän valmistelemaan kunnan johtamisjärjestelmän uudistusta, joka käynnistää myös hallintosäännön päivityksen, ja että
2) pyydetään jokaista valtuustoryhmää nimeämään edustajansa työryhmään 16.11.2020 mennessä. Työryhmän ehdotus kunnan johtamisjärjestelmäksi tulee olla valmis 2.12.2020 mennessä. Työryhmän koollekutsuja on kunnanjohtaja.

Tiedoksi: Nimetyt henkilöt

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Khall 08.12.2020 § 290

kh 8.12.2020

Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti on valtuustoryhmiä pyydetty nimeämään edustajansa valmistelemaan johtamisjärjestelmäudistusta. Kyseinen työryhmä on tutustunut kuntien erilaisiin johtamisjärjestelmämalleihin ja kokoontunut kahdesti. Työryhmä päätyi tekemään ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) nykyiselle perinteiselle lautakuntamallille ja valtuusto-kunnanhallitus -mallille (ns. kunnanhallitusmalli), jotka arvioitiin soveltuvimmiksi Pelkosenniemen kuntaan taloustyöryhmässä käydyssä keskustelun mukaisesti. Arvioinnissa tarkasteltiin seuraavia vaikutuksia: demokratian toteutuminen, päätöksenteon sujuvuus, taloudelliset vaikutukset sekä kuntajohtaminen ja -strategian toteutuminen.

Työryhmä esittää näkemyksensä, että Pelkosenniemen kuntaan tulisi valita kunnanhallitusmalli seuraavin perusteluin:

- + Päätöksenteko sujuvoituu, mikä lisää luottamushenkilöiden motivaatiota osallistua kokouksiin
- + Samojen henkilöiden ei tarvitse osallistua useisiin kokouksiin
- + Asioiden moninkertainen käsittely vähenee
- + Kokous-kustannukset pienenee
- + Päätösten vaikutusten kokonaisarviointi paranee
- + Edistää talouden kokonaisuuden huomioon ottamista
- + Viranhaltijoiden keskinäinen yhteistyö lisääntyy
- + Viranhaltijoiden yhteistyö luottamushenkilöiden kanssa tiivistyy
- + Edistää kuntastrategian toteutumista
- + Vähentää toimialojen ja vastualueiden siiloutumista
- + Tehostaa kuntajohtamista
- + Toimialan asiantuntijuus vahvistuu
- + Johtoryhmän rooli korostuu (koordinointi)

Kunnanhallitusmallin heikkoudet tai epävarmuustekijät, kuten kunnan työntekijöiden mahdollisuus toimia jatkossa luottamushenkilönä (vaalikelpoisuus) saattaa kaventua ja moniäänisyys voi vähentyä luottamushenkilöiden kokonaismäärän pienentyessä (riippuu osin toimielinten koosta), nähtiin vähäisempiä, kuin mallin vahvuudet tai mahdollisuudet, jotka on esitetty edellä olevassa luettelossa. EVA-arvioinnissa otettiin huomioon myös se tosiasia nykyiseen nähden, että perinteisen lautakuntamallin vahvuuksien toteutuminen edellyttäisi muun muassa luottamushenkilöiden nykyistä aktiivisempaa osallistumista toimielinten toimintaan, kuten kokouksiin, seminaareihin ja koulutuksiin, jotta päätöksenteko ei jäisi harvojen henkilöiden vastuulle.

Valtuutettujen lukumäärästä säädetään kuntalain (410/2015) § 16. Tällä hetkellä Pelkosenniemen kunnanvaltuuston koko on pienin mahdollinen (13 jäsentä), ja jäsenmäärä on pienentynyt valtuustokauden aikana 12 henkilöön valtuutettujen erojen vuoksi. Ajoittain kunnassa on ollut haasteita saada toimielinten kokoukset päätösvaltaiseksi jäsenten poissaolojen vuoksi.

Johtamisjärjestelmämallien EVA-arviointi on kokonaisuudessaan esityslistan liitteenä.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää
1) esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen valtuuston koko ei muutu, vaan pysyy seuraavalla 1.6.2021 alkavalla valtuustokaudella minimissä eli 13 valtuutetussa

- 2) esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmäksi valitaan valtuusto-kunnanhallitusmalli 1.6.2021 alkaen
- 3) että kunnan hallintosäätöön valmistellaan valtuusto-kunnanhallitusmallin edellyttämät muutokset viranhaltijatyönä, mikäli valtuusto hyväksyy valtuusto-kunnanhallitusmallin
- 4) lähettää asian johtamisjärjestelmämuutoksen valmistelusta yhteistoimintaelimelle (YT-ryhmä) tiedoksi
- 5) tarkastaa pykälän kokouksessa

Käsittely: Pentti Pyykönen esitti kohtaan kaksi, että johtamisjärjestelmä säilytetään ennallaan. Perusteluna demokratian toteutuminen paremmin ja estetään päätäntävällän keskittymistä muutamille henkilöille.

Pyykösen esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen päättäen

- 1) esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen valtuuston koko ei muutu, vaan pysyy seuraavalla 1.6.2021 alkavalla valtuustokaudella minimissä eli 13 valtuutetussa
- 2) esittää valtuustolle, että Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmäksi valitaan valtuusto-kunnanhallitusmalli 1.6.2021 alkaen
- 3) että kunnan hallintosäätöön valmistellaan valtuusto-kunnanhallitusmallin edellyttämät muutokset viranhaltijatyönä, mikäli valtuusto hyväksyy valtuusto-kunnanhallitusmallin
- 4) lähettää asian johtamisjärjestelmämuutoksen valmistelusta yhteistoimintaelimelle (YT-ryhmä) tiedoksi
- 5) tarkastaa pykälän kokouksessa

Tiedoksi: Valtuuston esityslistalle 15.12.
YT-ryhmä 14.12.

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Kvalt 15.12.2020 § 78

Kvalt 15.12.2020

Kunnanhallituksen esitys:

Kunnanvaltuusto päättää

- 1) että Pelkosenniemen valtuuston koko ei muutu, vaan pysyy seuraavalla 1.6.2021 alkavalla valtuustokaudella minimissä eli 13

valtuutetussa

2) että Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmäksi valitaan valtuusto-kunnanhallitusmalli 1.6.2021 alkaen

Käsittely:

Tero Luoma-aho esitti, että pysytään nykyisessä hallintomallissa.

Heikki Honkanen kannatti Luoma-ahon esitystä.

Markku Kallio kannatti Luoma-ahon esitystä.

Annika Kostamo poistui kokouksesta työesteen vuoksi klo 20.20.
Kunnanvaltuusto hyväksyi poistumisen.

Pentti Pyykönen kannatti Luoma-ahon esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty kunnanhallituksen esityksestä poikkeava kannatettu esitys, on syytä äänestää.
Äänestystavaksi puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä siten, että JAA on kunnanhallituksen esitys ja EI on Luoma-ahon esitys.
Äänestystapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen:

Annettiin yhteensä kymmenen (10) ääntä seuraavasti:

JAA: Kuusi (6) ääntä (Aho, Jaakkola, Laukkanen, Nyman, Oikarinen, Suopanki).

EI: Neljä (4) ääntä (Honkanen, Luoma-aho, Pyykönen, Kallio).

Päätökseksi tuli kunnanhallituksen esitys.

Päätös:

Kunnanvaltuusto päätti

1) että Pelkosenniemen valtuuston koko ei muutu, vaan pysyy seuraavalla 1.6.2021 alkavalla valtuustokaudella minimissä eli 13 valtuutetussa

2) että Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmäksi valitaan valtuusto-kunnanhallitusmalli 1.6.2021 alkaen

Tero Luoma-aho ja Heikki Honkanen jättivät eriävät mielipiteet.

Tiedoksi:

Hallintopalvelut

Tekninen lautakunta

Hyvinvointilautakunta

Tarkastuslautakunta

Keskusvaalilautakunta

Muutoksenhaku:

Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Kh 2.3.2021

Kunnanvaltuusto päätti 15.12.2020 § 78

- 1) että Pelkosenniemen valtuuston koko ei muutu, vaan pysyy seuraavalla 1.6.2021 alkavalla valtuustokaudella minimissä eli 13 valtuutetussa
- 2) että Pelkosenniemen kunnan johtamisjärjestelmäksi valitaan valtuusto-kunnanhallitusmalli 1.6.2021 alkaen

Kunnanhallitus päätti 8.12.2020 § 290, että kunnan hallintosääntöön valmistellaan valtuusto-kunnanhallitusmallin edellyttämät muutokset viranhaltijatyönä, mikäli valtuusto hyväksyy valtuusto-kunnanhallitusmallin eli ns. kunnanhallitusmallin. Hallitus päätti myös lähettää asian johtamisjärjestelmämuutoksen valmistelusta yhteistoimintaelimelle (YT-ryhmä) tiedoksi. Asia on käsitelty YT-ryhmässä 14.12.2020.

Hallintosääntöpäivityksen valmisteluun on osallistunut kunnan laajennettu johtoryhmä, johon kuuluvat johtoryhmän lisäksi muut esimiehet ja kirjanpitäjä. Yhteisenä huolena on noussut rekrytointeihin liittyvä toimivaltajako, joka nykyisellään koetaan tarpeettoman hitaana, ja johon viranhaltijat toivovat muutosta.

Kunnanhallituksen toimivaltaa kuntalain (2015/410) säädökset huomioon ottaen. Valmistelussa on myös arvioitu kunnanhallitukselle tulevien tehtävien määrää ja niiden käsittelyyn tarvittavaa kokousaikaa ottaen huomioon kunnanhallituksen sekä hyvinvointi- ja teknisen lautakunnan kokoustaajuudet ja -pituudet viime vuosina. Jotta uuden kunnanhallitusmallin tilanteessa kokoukset eivät tulisi suhteettoman raskaiksi, on kokouksia mahdollista pitää nykyistä tiheämmin ja siirtää ne päiväkokouksiksi. Käsiteltävien asioiden määrää voidaan rajata siirtämällä toimivaltaa viranhaltijoille asioissa, jotka eivät edellytä poliittista päätöksentekoa. Myös uusien valtuutettujen ja muiden luottamushenkilöiden koulutuksella voidaan vaikuttaa siihen, että päättäjät voivat keskittyä hallintosäännön määrittelyihin tehtäviin kunnallishallintoon kuuluvien valmistelija-, esittelijä- ja päättäjäroolien mukaisesti.

Esityslistan liitteenä on luonnos hallintosäännöstä, johon tehdyt muutokset kiteytyvät seuraavasti:

- 1) hyvinvointilautakunta toimielimenä on poistettu ja sen tehtävät on siirretty kunnanhallituksen alaisuuteen
- 2) tekninen lautakunta toimielimenä on poistettu ja sen tehtävät on siirretty kunnanhallituksen alaisuuteen lukuunottamatta lupa- ja valvonta-asioita.

- 3) rakennuslautakunta on lisätty ja sille on siirretty tekniseltä lautakunnalta lupa- ja valvonta-asiat
- 4) hallinto- ja sivistysjohtajan, sosiaalihoitajan ja teknisen johtajan tehtävistä poistetaan kyseisten lautakuntien esittelijätehtävät
- 5) rakennustarkastajan tehtävään lisätään rakennuslautakunnan esittelijän tehtävät
- 6) esiopetus on siirretty perusopetuksesta varhaiskasvatuksen alaisuuteen
- 7) päiväkodinjohtajan virkanimike on päivitetty varhaiskasvatuksen johtajaksi ja varhaiskasvatuksen tehtäviä on tarkennettu
- 8) toimivaltaa henkilöstöasioissa tarkennetaan siten, että Kunnanhallitus päättää työsopimuslain määräysten mukaisesti toistaiseksi voimassa olevaan työsopimussuhteeseen ottamisesta ja yli vuoden mittaiseen määräaikaiseen työsopimussuhteeseen ottamisesta, ellei kunnanhallitus toisin päättä. Muun määräaikaisen työsopimussuhteisen henkilöstön valitsee esimies.

Esityslistan liitteenä on esitys hallintosäännöksi, joka tulee voimaan 1.6.2021. Hallintosääntömuutoksia on käsitelty laajennetun johtoryhmän kokouksessa 18.2.2021 ja johtoryhmässä 23.2.2021.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää omalta osaltaan hyväksyä hallintosäännön esityslistan liitteen mukaisena ja lähettää sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Käsittely: Annika Kostamo esitti, että hallintosääntöön tehdään seuraavia muokkauksia ja muutetaan muotoon:

§ 9: Kunnanhallituksen koko on kuusi jäsentä.

§ 9: Kunnanhallituksen jäseniksi on valittava vähintään kolme (3) valtuutettua tai varavaltuutettua. Kunnanhallituksen jäsenet eivät voi olla jäseniä lautakunnassa.

§23: Kunnanhallituksen edustus muissa toimielimissä

Kunnanhallitus nimeää edustajansa vaikuttamistoimielimiin. Edustajaksi voidaan nimetä myös kunnanhallituksen varajäsen tai kunnanjohtaja.

§ 35: poistaa kohta 2) kunnan varhaiskasvatussuunnitelman laadinta. ja muokata kohta 4) varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta

Kokoustauko ajalla klo 18.00-18.17.

Panu Leinonen poistui kokouksesta kokoustauolla klo 18.06.

Annika Kostamon esitys jatkui seuraavasti:

§ 37: tekniset muutokset viranhaltijatyönä

§ 48 Kunnanhallitus valitsee muut viranhaltijat toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ja yli vuoden mittaiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Kunnanhallitus päättää kunnanjohtajan ja toimialajohtajien palkoista Muutoin teknisenä korjauksena yksinkertaistaa ilmaisua pykälässä.

§ 57: poistetaan lautakunnat-sana

§ 70: poistaa "tekninen lautakunta" tekstistä

Hanne Suokanerva esitti, että

1) hallintosäätöön lisätään kirjaus "Kunnanhallitus päättää toimialajohtajien palkoista." sekä että

2)"Kunnanhallitus valitsee muut viranhaltijat toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ja yli kuuden kuukauden mittaiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen."

Annika Kostamo kannatti Suokanervan esityksen kohtaa 2)

Annika Kostamo esitti, että kohta § 88 muutetaan muotoon "Valtuustossa on yksi varapuheenjohtaja."

Hanne Suokanerva kannatti Kostamon esitystä.

Hanne Suokanerva esitti, että korjattu hallintosäntö tuodaan kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen Kostamon ja Suokanervan esitysten lisäyksiin päättäen valtuuttaa viranhaltijat korjausten tekemiseen ja lähettää korjattu hallintosäntö edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Tiedoksi: Valtuuston esityslistalle

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Khall 16.03.2021 § 72

Kh 16.3.2021

Edellisen kokouksen jälkeen Kuntaliitto on ohjeistanut kuntia varautumaan hallintosäännöissään tilanteisiin, joissa kunnan

järjestämisvastuulla olevaan toimintaan kohdistuu sellainen riski tai uhka, että normaalista toimivallasta poikkeamiselle on välttämätön syy. Normaalista toimivallasta poikkeavalla päätösvallalla voidaan tehdä päätöksiä, jotka ovat välttämättömiä palveluiden turvaamiseksi ja tilanteen saattamiseksi normaaliksi. Päätösvaltaa käytetään vain sen verran, kuin välttämätön syy edellyttää.

Tässä luvussa tarkoitetussa päätöksenteossa käytetään laissa kunnalle säädettyä päätösvaltaa, jota valtuusto voi hallintosäännössä siirtää kunnan muille toimielimille, viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Jos laissa on määrätty päätösvalta tietyille kunnan viranomaiselle, hallintosäännössä ei voida määrätä päätösvallasta toisin. Tätä lukua sovelletaan ensisijaisena hallintosäännön muihin lukuihin nähden.

Vaikka päätösvalta perustuu XX a ja XX b §:n poikkeusmääräyksiin, päätöksenteko muuten tapahtuu samoin menettelyin kuin normaaliin toimivaltaan perustuva päätöksenteko. Kunnanjohtaja ja toimialajohtaja voivat XX a §:n nojalla tehdä tilanteen kannalta välttämättömät päätökset, jotka täytyy tehdä välittömästi. Kunnanhallituksen kannanoton jälkeen normaalista toimivallasta poikkeava päätöksentekovalta perustuu kunnanhallituksen XX b §:n nojalla tekemään päätökseen.

Niin ikään hallintosääntöluonnosta on stilisoitu yksinkertaisemmaksi ja tarkemmaksi. Esityslistan oheismateriaalina olevaan luonnokseen korjaukset on merkitty yliviivauksin (poisto) ja alleviivauksin (lisäys).

Esityslistan liitteenä on päivitetty esitys hallintosäännöksi.

Valmistelija/lisätiedot: Vs. hallinto- ja sivistysjohtaja Esko Rautiainen, p. 0406552210
Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus hyväksyy tehdyt muutokset ja esittää valtuustolle, että se hyväksyy Pelkosenniemen uuden hallintosäännön esityslistan liitteen mukaisena tulevaksi voimaan seuraavan valtuustokauden alusta lukien.

Käsittely: Antti Oikarinen esitti, että asia palautetaan valmisteluun.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti Antti Oikarisen esityksen päättäen, että asia palautetaan valmisteluun.

Tiedoksi:

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

